An Ciste Iascaigh Eorpach

© Lionel Flageul

Thosaigh an Ciste Iascaigh Eorpach (CIE) ag feidhmiú i Mí Eanáir 2007. Is í an aidhm atá leis ná feabhas a chur ar iomaíocht na hearnála agus cabhrú léi le bheith inbhuanaithe go heacnamúil, go sóisialta agus ó thaobh na timpeallachta de. Leis sin a bhaint amach tá buiséad aige de €3.8 billiún (nó € 4.3 billiún de réir na bpraghsanna reatha) don tréimhse seacht mbliana 2007-2013. Tá maoiniú ar fáil do gach earnáil den tionscal: iascaireacht fharraige agus intíre, dobharshaothrú, agus próiseáil agus margaíocht táirgí iascaigh. Tugtar aird ar leith ar na pobail iascaireachta sin is mó a ndeachaigh na hathruithe a tharla le déanaí i bhfeidhm orthu.

Tá an CIE deartha le gurbh éasca é a bhainistiú agus a chur i bhfeidhm ná an ionstraim a bhí ann roimhe, an Ionstraim Airgeadais do Threoir Iascaigh (IATI). Chomh maith leis an tsolúbthacht mhéadaithe a bhaineann léi tá le fáil sa CIE roinnt samplaí nuálaíochta. Áirítear orthu seo modhanna iascaireachta níos roghnaí, béim mhéadaithe ar iascaireacht inbhuanaithe agus bearta comhleasa, ar a n-áirítear tionscadail phíolótacha, maoiniú do straitéisí forbartha áitiúla agus tacaíocht do bhearta uiscethimpeallachta. Faoi mar a tharla faoin IATI, níl aon mhaoiniú ar fáil do thógáil soithí nua nó le méid a mboilg a mhéadú. I gcomhar le cistí struchtúrtha eile an AE, ní féidir maoiniú AE a úsáid leis féin, ach díreach le caiteachas náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil a chomhlánú.

Gné nua eile ná go bhfuil an maoiniú dírithe go mór ar na réigiúin 'coinbhéirseachta', .i. na réigiúin sin ina bhfuil a gcuid leasa eacnamaíoch níos ísle ná meánmhéid an AE.

Conas a fheidhmíonn sé

Dréachtaíonn na húdaráis náisiúnta plean straitéiseach a thugann léargas fadtéarmach d'fhorbairt a bpolasaí iascaigh agus dobharshaothraithe, dar leo, idir 2007 agus 2013, agus a mhíníonn conas a bhaintear amach cuspóirí an CIE ar an tslí seo. Ní mór don phlean tosaíochtaí, cuspóirí, meastacháin chaiteachais phoiblí agus spriocdhátaí a shainmhíniú. Dréachtaítear plean feidhmiúcháin ina dhiaidh sin ina dtugtar cur síos níos mionsonraithe ar an tslí ina bhfuil sé i gceist ag na húdaráis náisiúnta na deiseanna sin a thairiscíonn an CIE a chur i bhfeidhm go praiticiúil. Ullmhaítear an bheirt i ndlúthchomhairle le comhpháirtithe réigiúnacha agus áitiúla eacnamaíocha agus sóisialta.

Deiseanna maoinithe

Díríonn an CIE ar chúig réimse tosaíochta. Is ionann a lán dá chuid gníomhaíochtaí agus cleachtais a bhíodh ar siúl ag IATI, ach tá cuid acu úrnua.

Coigeartú an loingis (Ais 1)
Má shocraíonn Ballstát deiseanna iascaireachta a laghdú, is féidir go mbeidh cabhair ar fáil do shoithí a dhéanann a gcuid gníomhaíochtaí a scor ar bhonn buan nó sealadach. Is féidir cabhair a thabhairt freisin do raon oibriúchán eile: sábháilteacht ar bord agus feabhsuithe oibrithe, feisteas níos roghnaí, iascaigh cóstacha mionscála, bearta socheacnamaíocha ar a n-áirítear luathscor agus athoiliúint.

Is féidir go bhfaighidh soithí i gcodanna áirithe den loingeas cabhair le hinnill nua a chur isteach iontu, lena bhfágáil níos éifeachtaí ó thaobh fuinnimh de, ach ní níos cumhachtaí.

Dobharshaothrú, próiseáil agus margaíocht, iascaireacht intíre (Ais 2)
Tá cabhair ar fáil d'éagsúlú i speicis nua dobharshaothraithe agus speicis ar ábhar maith marga0idh iad, dobharshaothrú atá cairdiúil don timpeallacht, bearta sláinte poiblí agus ainmhí, próiseáil agus margaíocht iascach agus táirgí dobharshaothraithe, agus foghlaim ar feadh an tsaoil.

Is ann d'fhorálacha ar leith don iascaireacht intíre, rud a léiríonn an tábhacht a bhaineann léi i lár agus in Oirthear na hEorpa.

Bearta comhleasa (Ais 3)
Is gníomhaíochtaí iad seo nach gnách go dtacaítear leo ag an earnáil phríobháideach agus a sáraíonn a dtábhacht iomlán leasa tráchtála na gcomhlachtaí aonair. Is féidir leo cosaint agus forbairt fhána

© Lionel Flageul

Oiriúnaithe Loingis, a chuireann ar fáil tacaíocht bhreise le laghduithe suntasacha toillte a spreagadh sna codanna sin den loingeas is mó a úsáideann breosla. Mairfidh na maoluithe seo ar feadh dhá bhliain agus beidh siad faoi réir ag monatóireacht agus ag measúnú leanúnacha. Tá na sonraí ar fad le fáil i Rialachán ón gComhairle (CE) Uimh. 744/2008 ó 24 Iúil 2008, inar tionscnaíodh gníomhaíocht shealadach shonrach le hathstruchtúrú loingis iascaireachta an Chomhphobail Eorpaigh a bhfuil an ghéarchéim eacnamaíoch ag cur isteach orthu a chothú.

agus fhlóra uiscigh, poirt, foscaí agus láithreáin díluchtaithe, forbairt fheachtas nua margaíochta agus tionscnaimh, tionscadail phíolótacha agus gníomhartha comhchoiteanna eile.

Forbairt inbhuanaithe limistéar iascaigh (Ais 4)
Tá maoiniú sa chatagóir seo bunaithe ar straitéisí forbartha áitiúla, rud a léiríonn cur chuige ó bhun aníos. Tá sé d'aidhm aige cabhrú le pobail áitiúla a spleáchas eacnamaíoch a laghdú ar ghabhálacha éisc.

Tá pobail chóstacha, agus na pobail sin atá suite in aice le lochanna agus lócháin ina bhfuil leibhéal suntasach fostaíochta le fáil in earnáil na n-iascach, i dteideal cabhair a fháil ón AE lena n-acmhainn iomaíochta ghinearálta a threisiú, le luach a chur le táirgí iascaigh, le hinfrastruchtúr agus seirbhísí turasóireachta a fhorbairt, leis an timpeallacht a chosaint agus le comhoibriú idir-réigiúnach agus trasnáisiúnta a spreagadh.

Cabhair theicniúil (Ais 5)
Clúdaíonn an chatagóir seo rudaí ar nós staidéar, tuarascálacha, gníomhaíochtaí faisnéise agus gníomhartha eile a bhaineann le cur i bhfeidhm na gclár oibríochtúil.

Creatlach Rialála

Tá trí eilimint i gceist: rialachán Comhairle a leagann amach bunphrionsabail: rialachán a chuireann an Coimisiún i bhfeidhm a leagann síos gnáthaimh mhionsonraithe nach mór do na Ballstáit cloí leo; agus vade mecum comhairle praiticiúla do na húdaráis náisiúnta faoi conas a gcuid clár a dhréachtú agus a chur i bhfeidhm.

Réimeas Éigeandála

I Mí Iúil 2008 ghlac an Chomhairle le roinnt maoluithe sealadacha do rialacha an CIE, leis an mbealach a éascú do na Ballstáit próiseas athstruchtúrú an loingis a chur i gcrích, mar fhreagra ar an ngéarchéim eacnamaíoch thromchúiseach a bhí á leathnú go gasta ar fud an tionscail. Áiríodh orthu seo cruthú Scéimeanna

Doiciméid

Rialachán ón gComhairle (CE) Uimh. 1198/2006 ó 27 Iúil 2006 faoin gCiste Iascaigh Eorpach.

Rialachán ón gComhairle (CE) Uimh. 498/2007 ó 26 Márta 2007, inar leagadh síos rialacha mionsonraithe do chur i bhfeidhm Rialachán ón gComhairle (CE) Uimh. 1198/2006 faoin gCiste Iascaigh Eorpach.

Leithdháileadh cabhrach CIE ó 1 Eanáir 2007 go 31 Nollaig 2013

Ballstát	Coinbhéirseach	Neamhchoinbhéirseacht	Iomlán
An Bheilg		26 261 648	26 261 648
An Bhulgáir	80 009 708		80 009 708
An Phoblacht Sheiceach	27 106 675		27 106 675
An Danmhairg		133 675 169	133 675 169
An Ghearmáin	96 861 240	59 004 177	155 865 417
An Eastóin	84 568 039		84 568 039
Éire		42 266 603	42 266 603
An Ghréig	176 836 728	30 995 509	207 832 237
An Spáinn	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
An Fhrainc	34 250 343	181 802 741	216 053 084
An Iodáil	318 281 864	106 060 990	424 342 854
An Chipir		19 724 418	19 724 418
An Laitvia	125 015 563		125 015 563
An Liotuáin	54 713 408		54 713 408
An Ungáir	34 291 357	559 503	34 850 860
Málta	8 372 329		8 372 329
An Ísiltír		48 578 417	48 578 417
An Ostair	187 326	5 071 992	5 259 318
An Pholainn	734 092 574		734 092 574
An Phortaingéil	223 943 059	22 542 190	246 485 249
An Rómáin	230 714 207		230 714 207
An tSlóivéin	21 640 283		21 640 283
An tSlóvaic	12 681 459	1 007 069	13 688 528
An Fhionlainn		39 448 827	39 448 827
An tSualainn		54 664 803	54 664 803
An Ríocht Aontaithe	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Iomlán	**3 252 409 308**	**1 052 539 711**	**4 304 949 019**

* Suimeanna in EUR, praghsanna reatha